

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

POJĘCIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W roku 1980 Światowa Organizacja Zdrowia opracowała i opublikowała definicję niepełnosprawności w Międzynarodowej klasyfikacji uszkodzeń, upośledzeń i niepełnosprawności.

„Niepełnosprawność oznacza wszelkie ograniczenie lub brak – wynikający z uszkodzenia - zdolności wykonywania jakiejś czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka.”

Model medyczny

W modelu medycznym niepełnosprawność to długotrwały stan występowania pewnych ograniczeń w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu człowieka. Ograniczenia te spowodowane są na skutek obniżenia sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych.

Jest to także uszkodzenie, czyli utrata lub wada psychiczna, fizjologiczna, anatomiczna struktury organizmu.

Utrata ta może być całkowita, częściowa, trwała lub okresowa, wrodzona lub nabyta, ustabilizowana lub progresywna.

WHO

Według WHO osoba niepełnosprawna to taka, która nie może samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznej lub psychicznej.

Model społeczny

Niemożliwość pełnego funkcjonowania w społeczeństwie na skutek barier występujących po stronie otoczenia (społecznego, kulturowego, prawnego, politycznego, ekonomicznego), w tym barier architektonicznych, etc.

Model funkcjonalny

Niepełnosprawność jest tu definiowana przez *funkcję* (mówienie, chodzenie, myślenie, pamięć, etc.). Niepełnosprawność w tym ujęciu nie jest statyczna, lecz dynamiczna i następuje w odrębnych etapach, które mogą następować po sobie lub występować jednocześnie.

DEFINICJE PRAWNE

Kolejna definicja zawarta została w ustawie
z dnia 27 sierpnia 1997r.

o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
Ustawa definiuje osoby niepełnosprawne jako

**„osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale
lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia
wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do
wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały odpowiednie
orzeczenie.”**

Osoby niepełnosprawne

Kategorie klasyfikacji:

- Rodzaj niepełnosprawności: obszar dysfunkcji, do jakich zaburzeń prowadzi, jakie jest ich nasilenie,
- Czas powstania niepełnosprawności: okres życia, element stały, czynnik narastający,
- Przeszłe doświadczenia – warunki opiekuńcze, wychowawcze, edukacyjne, zawodowe,
- Naturalne zdolności i talenty,
- Osobowość, charakter, temperament.

Osoba niepełnosprawna – jest to osoba, która z powodu urazu, choroby lub wady wrodzonej ma poważne trudności albo nie jest zdolna wykonywać czynności, które osoba w tym samym wieku zazwyczaj jest zdolna wykonać (wg Hulek).

Osoba niepełnosprawna to taka, u której uszkodzenie i obniżony stan sprawności organizmu spowodował utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie wykonywania zadań życiowych i zawodowych oraz wypełniania ról społecznych, biorąc pod uwagę jej wiek, płeć oraz czynniki środowiskowe, społeczne i kulturowe.

Osoba niepełnosprawna w rozumieniu pedagogiki specjalnej to jednostka, która bez specjalnej pomocy nie może osiągnąć celów kształcenia i należnego stopnia samodzielności społecznej w konsekwencji oddziaływań, metod i środków stosowanych w odniesieniu do jednostek zdrowych.

Jednostka niepełnosprawna wg Światowej Organizacji Zdrowia to taka, która nie jest w stanie o własnych siłach zaspokoić istotnych potrzeb, wchodzić optymalnie w role społeczne i wymaga pomocy z zewnątrz.

Całościowy model niepełnosprawności

Połączenie modelu medycznego,
funkcjonalnego i społecznego.

Obejmuje zależności między uszkodzeniami,
ograniczeniem aktywności
oraz utrudnieniem lub ograniczeniem
uczestnictwa w życiu społecznym,
uwarunkowane czynnikami osobniczymi
i środowiskowymi.

Osoba niepełnosprawna

Jednostka w pełni swych praw, znajdująca się w sytuacji upośledzającej ją na skutek barier środowiskowych, ekonomicznych i społecznych, których z powodu występujących u niej uszkodzeń, nie może przewycięzać w taki sposób, jak inni ludzie. Bariery te są zbyt często wzmocniane przez deprecjonujące postawy ze strony społeczeństwa.

Motto:

***Być pełnosprawnym to tak naprawdę żadna
zastuga,
to dar, który każdemu z nas może być odebrany.
Pozwólmy, więc niepełnosprawnym
włączyć się w nasze życie.
Chcielibyśmy dać im pewność że jesteśmy
jednością...***

Richard von Weizsacker